

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobkyně: **Šroubárna Ždánice, a. s.**, se sídlem Jiráskova 972/52, Kyjov, zast. Mgr. Miroslavem Osladilem, advokátem se sídlem Revoluční 3, Praha 1, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, Praha 4, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 11. 2014, čj. 34675-3/2014-900000-304.1, čj. 34675-4/2014-900000-304.1, čj. 34675-5/2014-900000-304.1, čj. 34675-6/2014-900000-304.1, čj. 34675-7/2014-900000-304.1, čj. 34675-8/2014-900000-304.1, čj. 34675-9/2014-900000-304.1, čj. 34675-10/2014-900000-304.1, čj. 34675-11/2014-900000-304.1, čj. 34675-12/2014-900000-304.1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 4. 2017, čj. 31 Af 7/2015-172,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 4. 2017, čj. 31 Af 7/2015-172, **se ruší.**

II. Rozhodnutí Generálního ředitelství cel ze dne 7. 11. 2014, čj. 34675-3/2014-900000-304.1, čj. 34675-4/2014-900000-304.1, čj. 34675-5/2014-900000-304.1, čj. 34675-6/2014-900000-304.1, čj. 34675-7/2014-900000-304.1, čj. 34675-8/2014-900000-304.1, čj. 34675-9/2014-900000-304.1, čj. 34675-10/2014-900000-304.1, čj. 34675-11/2014-900000-304.1, čj. 34675-12/2014-900000-304.1, **se ruší** a věci **se vracejí** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobkyni náklady řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve výši 20 342 Kč do rukou jejího zástupce Mgr. Miroslava Osladila, advokáta, a to ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Deseti dodatečnými platebními výměry ze dne 11. 4. 2014 vyměřil Celní úřad pro Jihomoravský kraj žalobkyni clo, antidumpingové clo a penále za dovoz podložek z oceli typu ULS7, které se vkládají mezi hlavu vrtule do pražce a pružnou svěrku upevňovacího mechanismu železničního kolejového svršku (systém Vossloh).

[2] S odvoláními proti těmto výměrům nebyla žalobkyně úspěšná. Žalovaný změnil výměry svými deseti rozhodnutími ze dne 7. 11. 2014, ovšem pouze z formálních důvodů – věcně do nich nezasáhl.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu, kterou krajský soud zamítl rozsudkem ze dne 26. 4. 2017.

II. Kasační stížnost žalobkyně a vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost. Shledala rozsudek nezákonným pro nesprávné posouzení právní otázky a zároveň vadným v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu.

[5] Krajský soud podle ní nesprávně posoudil charakter dovážených podložek z oceli; stěžovatelka zdůraznila, že fyzikální vlastnosti i účel tohoto výrobku jsou jedinečné. Krajský soud rovněž pochybil při dokazování: své hodnocení založil na středoškolských učebnicích, místo aby ustanovil znalce (neboť posuzoval skutkové okolnosti, zejména mechanické vlastnosti výrobku a postupů při výrobě). Kvůli specifickému účelu (nejde o běžnou podložku) měl být výrobek zařazen pod číslo 7326 harmonizovaného systému, nikoli pod číslo 7318 (podmínkou pro zařazení výrobku pod kód 7318 je jeho univerzální použitelnost); celní orgány však připustily pouze důkazy, které podporují opačný závěr, a naopak neprovedly důkazy ve prospěch stěžovatelky (stanovisko Celního ředitelství Brno ze dne 28. 5. 2010 a dále stěžovatelkou předkládané závazné informace o sazebním zařazení jiných, podobných výrobků).

[6] Stěžovatelka poukázala na vady správního řízení. Lhůta, během které se mohla vyjádřit k závěrům kontroly po propuštění zboží, byla nepřiměřeně krátká. Stěžovatelka je přesvědčena, že se nevyhýbala projednání zprávy o daňové kontrole, a naopak poskytovala celnímu úřadu potřebnou součinnost. Pro zjištění správného sazebního zařazení je nezbytná fyzická kontrola zboží, proto nelze zhojit pochybení celního úřadu při odběru vzorků tím, že se protokol o zkoušce (ze dne 3. 10. 2013) nezařadí mezi důkazy. Stěžovatelka také poukázala na nezdvořilý až šikanózní postup celního úřadu během celého řízení, s nímž se krajský soud nijak nevypořádal. Celní úřad se snaží stěžovatelčino jednání kriminalizovat (viz řízení o správním deliktu), což svědčí o jeho podjatosti.

[7] Stěžovatelce vznikla dobrá víra ohledně jí zvoleného sazebního zařazení, ačkoli nepožádala o vydání závazné informace o sazebním zařazení: její dobrou víru (legitimní očekávání) založilo již zmíněné neformální stanovisko Celního ředitelství Brno ze dne 28. 5. 2010, neboť bylo vypracováno v návaznosti na přeřazení zboží pod jiný kód

integrovaného tarifu Společenství (TARIC). Ve věci se proto měl uplatnit čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu [nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství] a antidumpingové clo nemělo být doměřeno (resp. mělo být prominuto), protože po dobu několika let nebylo vybíráno v důsledku pochybení celních orgánů a stěžovatelka, která jednala v dobré víře, nemohla toto pochybení zjistit.

[8] Výrobek neměl dumpingovou cenu, proto na něj vůbec nemělo být uvaleno antidumpingové clo (v této souvislosti stěžovatelka navrhla, aby NSS položil Soudnímu dvoru EU předběžnou otázku). Při vydávání antidumpingových nařízení (nařízení č. 91/2009, č. 723/2011 a č. 924/2012) porušila Rada EU své závazky z práva Světové obchodní organizace (WTO), a tím i čl. 216 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie. Na to poukázal i orgán pro řešení sporů WTO a Komise na to reagovala zrušením těchto nařízení s účinností *ex nunc*, což je ale nedostatečné (i zde stěžovatelka navrhla položit předběžnou otázku). Konečně stěžovatelka upozornila na § 22 nového celního zákona (č. 242/2016 Sb., účinného od 29. 7. 2016), podle nějž z částky doměřeného cla nevzniká penále. Protože krajský soud rozhodoval po účinnosti tohoto zákona, měl toto nové pravidlo vzít v úvahu.

[9] Žalovaný v podrobných vyjádřeních ke kasační argumentaci setrval na svých postojích; v postupu a závěrech krajského soudu neshledal žádné pochybení.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[10] Kasační stížnost je důvodná, a to v poslední námitce týkající se zákonnosti vyměření penále.

III.A Sazební zařazení; účel výrobku; stanoviska a závazné informace o sazebním zařazení

[11] **Sazební zařazení** výrobku bylo provedeno správně. Stěžovatelka ve své kasační stížnosti, stejně jako v průběhu celého správního a dosavadního soudního řízení, trvá na tom, že podložky měly být zařazeny pod číslo 7326 kombinované nomenklatury, a nikoli pod číslo 7318. K tomu nejprve argumentuje jedinečnými fyzikálními vlastnostmi podložek; takto ale svou argumentaci v řízení před krajským soudem nevedla – žaloba se domáhala odlišného sazebního zařazení kvůli tvrzenému jedinečnému účelu, nikoli kvůli jedinečnému materiálu či způsobu zpracování.

[12] Nyní stěžovatelka zdůrazňuje požadovaný rozsah pevnosti a požadovaný rozsah tvrdosti dovážených podložek, jako by šlo o důkaz jejich jedinečnosti. Tyto parametry ovšem plynou již z technických výkresů, které byly přílohou kupní smlouvy mezi stěžovatelkou a jejím dodavatelem. Žalovaný si jich byl vědom, shrnul je ve svém rozhodnutí a i s ohledem na ně potvrdil sazební zařazení provedené celním úřadem. Naproti tomu není zřejmý původ kasačního tvrzení, podle nějž mají podložky „*tvrdost stanovenou na 140 HV*“, což se ale podle stěžovatelky „*týká pouze povrchových vrstev a jádro zůstává měkké*“. Není jasné, čím nebo jak byla stanovena udávaná tvrdost přesně na 140 HV; z dokazování provedeného krajským soudem plyne, že u podložek nakupovaných stěžovatelkou a sloužících k upevnění železničního kolejového svršku se vyžaduje tvrdost

v určitém rozpětí, nikoli tvrdost přesná. Kromě toho tento údaj ani nedává smysl, protože podle dalšího kasačního tvrzení (obsaženého ve stejném odstavci) mají podložky ULS7 požadovanou tvrdost v rozsahu 185–230 HV (do tohoto rozsahu tedy tvrdost 140 HV nespadá). Stejně tak soud nemůže reagovat ani na tvrzení o tvrdších povrchových vrstvách a měkčím jádru podložek, protože takto popisovaný rozdíl nebyl podstatou žalobní argumentace. Ostatně stěžovatelka z tohoto popisu ani nic konkrétního nevyvozuje.

[13] Podobně se NSS staví i k tvrzení o výrazně odlišných technologických a nákladových podmínkách výroby podložek ULS7 oproti běžným podložkám. Jak zjistil již krajský soud, požadovaná tvrdost podložek ULS7 odpovídá obvyklé tvrdosti běžných plochých podložek (pod matici) a materiálem používaným pro jejich výrobu je běžná (neušlechtilá) konstrukční ocel. Z ničeho tedy neplyne, že by výroba podložek ULS7 byla dražší či technologicky náročnější, ani že by podložky byly speciálně vyráběny pouze pro železniční tratě „*vyšších provozních parametrů*“.

[14] „*Všeobecně použitelným výrobkem*“ podle vysvětlivek k Harmonizovanému systému popisu a číselného označování zboží (ke třídě XV, část C) není jen takové zboží, které nemá žádnou speciální či obvyklou funkci; konkrétně není všeobecně použitelným výrobkem jen taková podložka, která by, stěžovatelčinými slovy, „*mohla být použita pod jakoukoli matici*“. Každá (jakákoli) ocelová podložka má určitý vnitřní a vnější průměr, tloušťku, materiálovou pevnost, a nebude tedy vhodná pro *jakékoli* užití. Podstatné však je, že svým vzhledem, rozměry, materiálem a svou ochrannou funkcí ve vztahu k ostatním součástkám systému Vossloh (konkrétně jde o rozložení tlaku, kterým působí hlava vrtule do pražce na pružnou svěrku) odpovídá podložka ULS7 obecným znakům plochých podložek.

[15] NSS proto nesouhlasí s tím, že by krajský soud vykládal poznámky ke třídám nebo kapitolám harmonizovaného systému účelově. Podle poznámky č. 2 písm. a) nařízení Komise (EU) č. 1006/2011[1] se v celé nomenklatuře výrazem „*části a součásti všeobecně použitelné*“ rozumějí výrobky čísla 7307, 7312, 7315, 7317 nebo 7318 a podobné výrobky z jiných obecných kovů. Onu všeobecnou použitelnost je nutno chápat ve smyslu právě uvedeném.

[16] Krajský soud nepochybil ani při **provádění důkazů**; znalce zde podle NSS nebylo třeba. Stěžovatelka sama správně uvádí, že cílem dokazování u krajského soudu bylo zjistit (obecný) účel podložek ve šroubovém spoji. Tohoto cíle bylo dosaženo; s veškerými použitými publikacemi krajský soud stěžovatelku seznámil a umožnil jí se k nim vyjádřit. Cílem krajského soudu naopak nebylo odborně posuzovat mechanické vlastnosti výrobku ULS7 a postupy při jeho výrobě (což stěžovatelka tvrdí ve své kasační replice). To by bylo namístě jen tehdy, pokud by stěžovatelka *konkrétně* tvrdila a dokazovala, že výrobek ULS7 je vyráběn z jiného (kvalitnějšího) typu oceli než běžné ploché podložky, že je vyráběn jiným způsobem a že jeho výsledné mechanické vlastnosti jsou zásadně odlišné od běžných vlastností ocelových podložek. Stěžovatelka však ohledně fyzikálních vlastností výrobku setrvala jen na obecném tvrzení, že podložky musejí mít určitou (rozmezím stanovenou) tvrdost. To krajský soud nijak nepopřel, dokazováním (srov. str. 6–9 jeho rozsudku) však

[1] kterým se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku

pokračování

dospěl k závěru, že svou tvrdostí se výrobky ULS7 nijak neodlišují od běžných plochých podložek; o speciálních postupech při výrobě podložek ULS7 stěžovatelka nic neuváděla.

[17] Vlastní tarifní zařazení podložek ULS7 pak není otázkou skutkovou, nýbrž právní. K posouzení této otázky byly oprávněny samotné celní orgány a krajský soud byl oprávněn přezkoumat jejich závěry i bez ustanovení znalce. Z obecného pravidla, podle nějž lze v daňovém řízení jako důkazy použít jakékoli podklady, neplyne, že k důkazu musejí být připuštěny jakékoli podklady předkládané účastníkem řízení.

[18] Shodně s krajským soudem má NSS za to, že celní orgány nemusely připustit jako důkaz stěžovatelkou předložené **závazné informace o sazebním zařazení** zboží, neboť tyto závazné informace se netýkaly stejného zboží. Krajský soud také správně zdůraznil, že žalovaný nepoužil jako důkaz ani ta stanoviska o sazebním zařazení zboží, jichž se naopak dovolával celní úřad a jež svědčila ve prospěch zařazení pod číslo 7318 kombinované nomenklatury. Stanovisko Celního ředitelství Brno z 28. 5. 2010 mělo nezávazný charakter a především bylo založeno na neúplném popisu zboží.

III.B Vady řízení před celními orgány

[19] Stěžovatelka setrvala na tom, že jí nebyla poskytnuta **přiměřená lhůta**, v níž by se mohla vyjádřit k závěrům kontroly zboží po propuštění zboží. Žalovaný i krajský soud se však k této námitce vyjádřili dostatečně a stěžovatelka nereaguje na jejich závěry žádnými konkrétními protiargumenty. Skutečně je na vnitrostátním soudu (jak plyne z rozsudku Soudního dvora EU C-349/07 *Sopropé*), aby s ohledem na zvláštní okolnosti věci určil, zda lhůta poskytnutá účastníku byla přiměřená. To však právě krajský soud udělal. Stěžovatelka ve své námitce mluví obecně o osmi- či patnáctidenní lhůtě, která podle ní nemůže být automaticky přiměřená v každém případě. Krajský soud však nevyslovil takový paušální závěr, nýbrž posuzoval konkrétní situaci, v níž byla stěžovatelce poskytnuta lhůta v trvání osmnácti dnů a v níž stěžovatelka uplatnila veškeré své výhrady (ani později nevyšlo najevo, s jakými dalšími námitkami či listinami by bývala přišla, kdyby na to měla více času).

[20] I podle NSS byla **kontrola po propuštění zboží řádně ukončena** doručením zprávy do vlastních rukou (§ 88 odst. 5 daňového řádu). Konkrétní okolnosti omluv z jednání, na němž měla být dne 10. 3. 2014 a poté dne 31. 3. 2014 projednána závěrečná zpráva o kontrole, popsali ve svých rozhodnutích žalovaný i krajský soud a není třeba je zde podrobně popisovat. Ani opilost stěžovatelčina předsedy představenstva před prvním jednáním, ani jeho pracovní neschopnost a nevůle zajistit pro účely druhého jednání svého zástupce však nejsou důvody, které by mohly omluvit stěžovatelčinu nepřítomnost u jednání a které by měly vést celní orgán ke stanovení nového (třetího) termínu jednání.

[21] Stěžovatelka zjevně klade odlišné nároky na jednání svého předsedy představenstva a na jednání celního úřadu v jejich vzájemném vztahu. Předseda představenstva se omluvil z prvního jednání s obecným zdůvodněním, později svou nepřítomnost vysvětlil opilostí a současně sdělil, že je mu jedno, zda bude tato omluva celnímu úřadu postačovat; přesto má stěžovatelka za to, že taková omluva je standardní a že ji celní úřad měl přijmout.

Naproti tomu stěžovatelka přísně poukazuje na možná vstřícnou, možná příliš horlivou reakci celního úřadu, který hned v reakci na první obecně zdůvodněnou omluvu stanovil nový termín jednání a teprve poté si od stěžovatelky vyžádal doplnění důvodů omluvy. Z toho stěžovatelka dovozuje, že se celní úřad svou okamžitou reakcí sám připravil o možnost omluvu později nepřijmout.

[22] Takový dvojí metr soud neschvaluje. V řízení má jistě každý z těchto subjektů odlišné postavení a zájmy – účastník hájí svá práva, orgán profesionálně aplikuje zákon – ale oběma by měla být společná základní slušnost k procesnímu partnerovi. Zejména účastník nemůže vyžadovat od správního orgánu procesní dokonalost, pokud sám nepřistupuje k řízení s plnou vážností. Krom toho se osoba jednající za stěžovatelku omluvila jak z prvního, tak z druhého jednání, přitom již první omluva nemohla obstát a již v návaznosti na ni mohl celní úřad zvolit fikci projednání zprávy podle § 88 odst. 5 poslední věty daňového řádu.

[23] O tom, že **odběr vzorků** proběhl nestandardně, není mezi stranami sporu: právě proto se celní úřad rozhodl nezařadit protokol o odběru mezi důkazy. Důvod tohoto postupu je ve všech dosud vydaných rozhodnutích jasně vysvětlen (odebráno bylo pouze zboží podobné, současně podložky ULS7 prodávané stěžovatelkou již ona sama neměla k dispozici). Stěžovatelka je nadále „*přesvědčena*“, že fyzická kontrola zboží je nezbytná, nijak se však nevyjadřuje k rozsudku Soudního dvora EU ve věci C-320/11 (a věcech spojených) *Digitalnet*, který byl citován v rozhodnutích žalovaného i krajského soudu a který takový závěr popírá. Ani NSS proto stěžovatelčino přesvědčení nesdílí.

[24] Námitce **nesprávného úředního postupu** věnovala stěžovatelka dvě strany; NSS však nemůže na námitku reagovat jinak než krajský soud na podobně obšírnou žalobní námitku. Stěžovatelka vytýká vedoucímu kontrolní skupiny nevhodné a nezdvořilé chování svědčící o jeho podjatosti, stejně jako před krajským soudem však kromě popisu různých úkonů vedoucího nevysvětluje, proč by jeho postup v řízení měl zakládat podjatost. Lze zde obecně poukázat na rozdíl mezi důvody podle § 77 odst. 1 daňového řádu, pro které má být úřední osoba vyloučena z postupů při správě daní, a nevhodným chováním úředních osob, proti němuž je možno podat stížnost podle § 261 daňového řádu. Případné nevhodné chování úřední osoby může být zhojeno opatřeními správce daně k nápravě, nevede však k nezákonnosti posléze vydaného rozhodnutí.

[25] Dále stěžovatelka v této části kasační stížnosti zopakovala své výhrady proti zajišťovacímu příkazu, který však nebyl předmětem řízení o žalobě a nemůže být ani předmětem úvah Nejvyššího správního soudu. Konečně k námitce týkající se stěžovatelčina správního deliktu žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že vina za správní delikt byla vyslovena rozhodnutím celního úřadu, proti němuž se stěžovatelka sice odvolala, ale odvolání poté vzala zpět. Na to stěžovatelka již nereagovala. NSS proto nerozumí tomu, proč stěžovatelka svůj správní delikt popírá.

III.C Dobrá víra, prominutí cla

[26] Podle čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu se *dodatečné zaúčtování cla neprovede, pokud částka cla dlužného ze zákona nebyla zaúčtována následkem chyby ze strany celních*

orgánů, kterou nemohla osoba povinná zaplatit clo přiměřeným způsobem zjistit, a pokud tato osoba jednala v dobré víře a dodržela všechna ustanovení platných předpisů týkající se celního prohlášení. Toto ustanovení vyložil NSS např. v rozsudku ze dne 29. 8. 2014, č. j. 5 Afs 3/2014-40. Zdůraznil, že legitimní očekávání osoby povinné zaplatit clo je hodno ochrany jen tehdy, pokud základ, na němž spočívá toto očekávání, způsobily celní orgány. Právo na to, aby dovozní clo nebylo vybráno poté, co bylo zboží propuštěno, zakládají tedy pouze chyby přičitatelné aktivnímu jednání příslušných orgánů (k tomu srov. rozsudek Soudního dvora C-348/89, *Mecanarte*, bod 23). K tomu lze poukázat na znění čl. 71 odst. 2 celního kodexu, podle kterého platí, že není-li celní prohlášení ověřováno, opírá se použití celních předpisů o údaje uvedené v celním prohlášení. Pokud celní úřad pouze akceptuje celní prohlášení, nejde o aktivní jednání.

[27] Ani v této věci nepředstavuje přijetí stěžovatelčiných celních deklarací u dovozů výrobků, které byly následně předmětem kontroly a doměření cla, takové jednání celních orgánů, které by mohlo stěžovatelce založit legitimní očekávání a bránit doúčtování cla ve smyslu citovaného ustanovení celního kodexu.

[28] Nezávazné stanovisko Celního ředitelství Brno ze dne 28. 5. 2010 bylo vydáno na základě obecného popisu v žádosti – „*speciální výlisek z oceli*“. Takový popis se na první pohled nepříčil sazebnímu zařazení pod číslo 7326, nebyl z něj však zřejmý účel zboží (tedy účel spočívající v tom, sloužit jako podložka v železničním kolejovém svršku), který vyvstal až při bližším zkoumání při kontrole po propuštění zboží. K závěru o stěžovatelčině dobré víře nevede bez dalšího ani to, že zboží bylo přeřazeno pod jiné číslo celního sazebníku. Stěžovatelka popírá, že by její úspěšná snaha o přeřazení zboží pod jiné číslo po zavedení antidumpingového cla vypovídala o její zlé víře. Stejně tak proto nelze tvrdit, že by právě stanovisko vydané po změně zařazení zboží nějak posilovalo dobrou víru: jde o akt ve vztahu k dobré víře neutrální.

[29] Jak už uvedl krajský soud, nelze ani souhlasit s tím, že stěžovatelka nemohla *chybu ze strany celních orgánů* zjistit. Onoho nesprávného zařazení, ve kterém jí celní orgány původně daly za pravdu, se stěžovatelka aktivně domáhala, přitom věděla, že v předchozím období byly výrobky zařazovány pod číslo 7318. Postup celních orgánů pro ni byl výhodný; pochyby o správnosti zařazení tedy mít mohla, ale bylo v jejím zájmu si jich nevšímat. Konečně již z rozsudku NSS ze dne 27. 2. 2018, čj. 4 Afs 127/2017-59, jehož se stěžovatelka také dovolává, plyne, že splněna nebyla ani třetí podmínka vykládaného ustanovení, neboť stěžovatelka neuvedla pravdivé (resp. úplné) informace o vlastnostech a účelu výrobku. Ostatně již označení výrobku v rozporu s jeho obvyklým označením jako *speciální výlisek* lze chápat jako snahu vyhnout se zařazení výrobku do těch čísel sazebníku, která byla postižena antidumpingovým clem.

III.D Dumpingová cena, zrušení antidumpingových nařízení

[30] Krajský soud ve svém rozsudku vysvětlil jednoznačný obsah čl. 1 odst. 1 nařízení č. 91/2009[2], podle nějž dopadá antidumpingové clo na *některé spojovací prostředky ze železa nebo oceli, jiné než z nerezavějící oceli, tj. vruty do dřeva (kromě vrtulí do pražců), závitořezné šrouby, ostatní šrouby a svorníky s hlavou (...) a podložky pocházející z Čínské lidové republiky,* které jsou zařazeny pod konkrétně vypočtené kódy kombinované nomenklatury (mj. i kód, pod který byly zařazeny podložky ULS7)). Ani NSS proto nevidí potřebu položit Soudnímu dvoru EU předběžnou otázku, zda *absence dumpingové ceny u konkrétního zboží vylučuje aplikaci antidumpingového cla ve vztahu k příslušnému zboží;* ostatně stěžovatelka v kasační stížnosti nijak nezdůvodnila, proč zrovna její zboží nemá dumpingovou cenu.

[31] I v tomto bodu NSS odkazuje na svůj rozsudek 4 Afs 127/2017 (který zopakoval závěry judikatury citované již krajským soudem):

> *Posouzení, zda ceny určitého zboží dováženého do EU vykazují známky dumpingu, či nikoli, je značně složité a je prováděno Komisí obecně ve vztahu k danému typu zboží a dané zemi a časovému období. Na základě této analýzy je pak nařízením Komise uvaleno clo na tento typ zboží s původem v této zemi a v daném období. Povaha cla jako plošného odvodu, který je nástrojem obchodní politiky EU, pak vylučuje, aby bylo konkrétně zkoumáno, zda určité konkrétní dovezené zboží známky cenového dumpingu vykazuje, či nikoli. Je tedy zcela logické, že ani text aplikovaných nařízení č. 91/2009, č. 723/2011 a č. 934/2012 neposkytuje žádný prostor pro zkoumání dumpingu ve vztahu ke konkrétnímu dovezenému zboží v řízení o vyměření nebo doměření cla. Takový postup by totiž byl v rozporu s povahou tohoto institutu.*

[32] Otázkou, zda při vydávání antidumpingových nařízení porušila Rada EU své závazky z práva WTO, a tím i Smlouvu o fungování Evropské unie, se již NSS opakovaně zabýval (z poslední doby např. rozsudek ze dne 7. 1. 2019, čj. 8 Afs 19/2017-41, nebo ze dne 13. 2. 2019, čj. 5 Afs 57/2018-40). Poukázal přitom na rozsudek Soudního dvora EU ze dne 18. 10. 2018 ve věci C-207/17 *Rotho Blaas*. Soudní dvůr v této věci uvedl, že neodhalil nic, čím by mohla být dotčena platnost nařízení č. 91/2009 a k němu vydaných prováděcích nařízení Rady a Komise. Rozhodnutí orgánu WTO pro řešení sporů, z nějž je patrný nesoulad postupu vedoucího k zavedení konečného antidumpingového cla s antidumpingovou dohodou, a tedy i s čl. VI GATT, je z hlediska platnosti nařízení č. 91/2009 irelevantní. Z tohoto závěru plyne, že ani zrušení konečného antidumpingového cla nařízením č. 2016/278 není důvodem neplatnosti nařízení č. 91/2009.

III.E Penále v celním řízení

[33] Jediným důvodem pro vyhovění kasační stížnosti je tak existence § 22 nového celního zákona (č. 242/2016 Sb., účinného od 29. 7. 2016), podle nějž z částky doměřeného cla nevzniká penále (důvodová zpráva vysvětluje tuto změnu tak, že penále je sankcí za nesprávné tvrzení daně, které ale v celním řízení pojmově nemůže nastat, a že za prodlení s úhradou splatného cla náleží úrok z prodlení podle celního kodexu).

---

[2] Nařízení Rady (ES) č. 91/2009 ze dne 26. ledna 2009 o uložení konečného antidumpingového cla na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky.

pokračování

[34] I zde soud odkazuje na úvahy obsažené v rozsudku 4 Afs 127/2017, z nichž shrnuje to podstatné. Podle usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 11. 2015, č. j. 4 Afs 210/2014-57, č. 3348/2016 Sb. NSS, je penále trestem ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 40 Listiny základních práv a svobod. V dalším svém usnesení ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 - 46, č. 3528/2017 Sb. NSS, rozšířený senát vyslovil, že *rozhoduje-li krajský soud ve správním soudnictví o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo rozhodnuto o vině a trestu za správní delikt v situaci, kdy zákon, kterého bylo použito, byl po právní moci správního rozhodnutí změněn nebo zrušen, je povinen přihlédnout k zásadě vyjádřené ve větě druhé čl. 40 odst. 6 Listiny, podle níž se trestnost činu posoudí a trest ukládá podle právní úpravy, která nabyla účinnosti až poté, kdy byl trestný čin spáchán, je-li to pro pachatele příznivější*. Krajský soud je povinen takto postupovat z úřední povinnosti, tj. i bez námitky.

[35] Celní orgány v nynější věci rozhodovaly o penále již v roce 2014; protože však během řízení před krajským soudem nabyla účinnosti úprava, podle níž už nelze vyměřit dříve předvídaný trest (penále), krajský soud nemohl postupovat podle § 75 odst. 1 s. ř. s. a měl napadené rozhodnutí žalovaného zrušit.

[36] Jak plyne z citované důvodové zprávy, odpadnutí penále neznamená, že správce daně (resp. správce cla) nemůže vyměřit osobě, která včas neuhradila dlužné clo, úrok z prodlení. Ten však není trestem v paušální výši, nýbrž ekonomickou náhradou, jejíž výše se mění v čase a jejímž účelem není potrestat dlužníka, ale kompenzovat státu aktuální cenu peněz, které by jinak (při včasné platbě) měl k dispozici.

IV. Závěr a náklady řízení

[37] NSS shledal kasační stížnost důvodnou, proto napadený rozsudek krajského soudu zrušil. Vzhledem k tomu, že vytýkanou vadu může odstranit jen žalovaný, zrušil NSS současně i rozhodnutí žalovaného, který je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným výše.

[38] Jelikož NSS zrušil rozsudek krajského soudu a současně s ním i rozhodnutí žalovaného, je povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Náklady řízení o žalobě a náklady řízení o kasační stížnosti tvoří v tomto případě jeden celek a Nejvyšší správní soud rozhodne o jejich náhradě jediným výrokem vycházejícím z § 60 s. ř. s. Při rozhodování o náhradě nákladů řízení vychází soudní řád správní z celkového úspěchu ve věci. Ten přísluší stěžovatelce, neboť NSS zrušil napadené rozhodnutí žalovaného.

[39] Přesto však soud má za to, že je zde namístě použít § 60 odst. 7 s. ř. s. a s ohledem na mimořádné procesní okolnosti případu přiznat stěžovatelce náhradu nákladů řízení jen v částečné výši. Stěžovatelčin advokát ve věci učinil větší množství úkonů právní služby - zejména písemných podání (čtyři v řízení o žalobě, tři v řízení o kasační stížnosti) a také se dvakrát účastnil jednání u krajského soudu. Není tolik podstatné, že některá tato podání jsou jen rozvíjením již řečeného a opakovanou polemikou s argumentací

žalovaného; NSS však nepovažuje za správné, aby žalovaný plně nesl náklady řízení, jehož úspěšnost pro stěžovatelku nepramení z *jakéhokoli* pochybení správních orgánů, ale pouze ze změn právní úpravy nastalých po vydání rozhodnutí žalovaného. Nynější situaci tak ani nelze přirovnat k věci, v níž žalobce vznáší určité (např. hmotněprávní) námitky, s nimiž neuspěje, avšak soud napadené rozhodnutí zruší pro vady, k nimž hledí z úřední povinnosti (typicky pro nepřezkoumatelnost či proto, že správní orgán nepřihlédl ke změně právní úpravy ve věcech správního trestání). V takovém případě náleží žalobci náhrada nákladů řízení v plné výši, ačkoli nezvolil zrovna přiléhavé žalobní námitky: důležité je, že žalovaný *nějak* pochybil – což se v této věci nestalo. Ve všech sporných bodech, jimž byly věnovány žalobní námitky, kasační námitky i jednání před krajským soudem, rozhodnutí žalovaného obstálo.

[40] Faktem zůstává, že aby stěžovatelka dosáhla zrušení rozhodnutí žalovaného kvůli pozdější právní úpravě, musel advokát věc převzít a podat jednak žalobu, jednak kasační stížnost. I když je stěžovatelčin procesní úspěch především důsledkem plynutí času, nedosáhla by jej, kdyby nevyvinula základní procesní aktivitu, tj. kdyby věc nepřinesla před správní soudy obou stupňů. Proto soud stěžovatelce přiznal náhradu nákladů řízení ve výši 20 342 Kč spočívající v částce 8 000 Kč za soudní poplatky (3 000 Kč za žalobu a 5 000 Kč za kasační stížnost) a v částce 12 342 Kč představující odměnu advokátovi.

[41] Odměna náleží podle § 11 advokátního tarifu za tři úkony právní služby – převzetí věci, žalobu a kasační stížnost. Za tyto úkony náleží advokátovi mimosmluvní odměna ve výši 3 x 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu]. Ke každému úkonu právní služby je pak třeba připočíst 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. To činí dohromady (3 x 3 100 + 900 =) 10 200 Kč, spolu s DPH v sazbě 21 % a ve výši 2 142 Kč je výsledná částka odměny 12 342 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. března 2019

Zdeněk Kühn
předseda senátu